

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
İNSAN VE TOPLUMBİLİMLERİ FAKÜLTESİ

TARİH
(2025 - 2026) Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
Bilecik Tarihi	TAR260	4	3 + 0	5,0	Seçmeli
Birim Bölüm	Tarih - Lisans (yüz yüze)				
Amaç	Bu dersin amacı, öğrencilerin Bilecik'in tarihî gelişimini çağlar boyunca takip edebilmelerini sağlamaktır. Ders kapsamında Bilecik'in antik dönemlerden Osmanlı'nın kuruluşuna ve Cumhuriyet dönemine kadar uzanan tarihsel süreci ele alınacaktır. Öğrenciler, Bilecik'in siyasi, kültürel, ekonomik ve dini yapısını tarihsel bağlamda analiz edebilecek bilgi ve becerileri kazanacaklardır. Ayrıca, bölgenin Osmanlı tarihindeki rolü ile birlikte yerel tarihi yazım süreci ve kaynak kullanımı üzerinde durulacaktır. Böylece öğrencilerin yerel tarihe eleştirel bakış açısı geliştirmesi ve tarihî bilinci güçlendirmesi hedeflenmektedir.				
Ders İçeriği	Bilecik, tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış köklü bir yerleşim merkezidir. Antik çağlardan itibaren bölge, Frig, Lidya, Pers, Roma ve Bizans egemenlikleri altında kalmıştır. Bilecik'in adı Bizans döneminde "Belekoma" olarak bilinmekteydi. Kentin coğrafi konumu, tarih boyunca stratejik bir geçiş noktası olmasını sağlamıştır. Özellikle Sakarya Nehri ve çevresindeki vadiler, yerleşim açısından büyük avantaj sunmuştur. Roma ve Bizans dönemlerine ait çeşitli mimari kalıntılar ve mezar yapıları bölgede hâlâ görülebilmektedir. Selçuklu döneminde Bilecik, uç bölgelerden biri olarak önemli bir askerî sınır yerleşimi haline gelmiştir. 13. yüzyılın sonlarına doğru Osmanlı Beyliği'nin ortaya çıkışında Bilecik merkezi bir rol oynamıştır. Ertuğrul Gazi ve aşireti, Söğüt ve Bilecik çevresine yerleşerek Osmanlı'nın temellerini burada atmıştır. Bilecik, Osman Gazi'nin fethettiği ilk Bizans şehirlerinden biri olarak kayıtlara geçmiştir. Şeyh Edebali'nin burada yaşaması, bölgenin manevi ve kültürel önemini artırmıştır. Osman Gazi ile Şeyh Edebali'nin akrabalığı ve bu ilişkiden doğan ittifak, beylik için büyük bir ivme sağlamıştır. Bilecik, Osmanlı'nın ilk adalet, iktisat ve ahilik sistemlerinin uygulandığı alanlardan biri olmuştur. Ahi teşkilatının Bilecik'teki etkisi, yerel üretim ve sosyal yapı üzerinde belirleyici olmuştur. Kuruluş devri Osmanlı mimarisinin ilk örneklerinden bazıları Bilecik ve çevresinde inşa edilmiştir. Bilecik'teki Ertuğrul Gazi Türbesi, Osmanlı hanedanı ve halk için önemli bir ziyaret mekânıdır. Kent, Osmanlı'nın yayılma sürecinde bir üs ve lojistik merkez görevi görmüştür. Bilecik ve çevresi, 14. yüzyıldan itibaren Osmanlı'nın merkezi yönetiminde istikrarlı bir şekilde yer almıştır. Liva sistemi kapsamında Bilecik, idarî bir birim olarak tanzim edilmiştir. 15. ve 16. yüzyıllarda Bilecik'te tarım ve hayvancılığa dayalı bir ekonomik yapı egemen olmuştur. Osmanlı tahrir defterleri, bu dönemde bölgenin nüfus, üretim ve mülkiyet yapısı hakkında detaylı bilgiler sunar. Tanzimat sonrası Bilecik'te idarî yapı yeniden şekillenmiştir. 19. yüzyılda Bilecik'teki demografik yapı, Müslüman ve gayrimüslim nüfusun birlikte yaşadığı karma bir sistem ortaya koymuştur. 1877-78 Osmanlı-Rus Harbi sonrası Bilecik'e göç eden muhacirler, kent nüfus yapısını önemli ölçüde değiştirmiştir. II. Meşrutiyet döneminde Bilecik'te yerel basın ve sivil toplum hareketlenmeleri başlamıştır. 20. yüzyıl başında Bilecik, Anadolu'daki siyasi değişimlerin etkisini yakından hissetmiştir. Millî Mücadele yıllarında Bilecik, hem cephe gerisi desteği hem de kongre süreciyle önemli bir rol üstlenmiştir. 5 Aralık 1920'de Bilecik Görüşmesi ile Atatürk ve Osmanlı hükümeti temsilcileri arasında önemli bir görüşme yapılmıştır. Yunan işgali sırasında Bilecik büyük zarar görmüş, şehir merkezinde ciddi tahribat yaşanmıştır. Kurtuluş Savaşı sonrası kent yeniden yapılandırılmış ve Cumhuriyet dönemine geçilmiştir. Cumhuriyet'in ilk yıllarında Bilecik'te eğitim, sağlık ve altyapı alanlarında reformlar yapılmıştır. 1930'lu yıllarda demiryolu ağının Bilecik'e ulaşması, ekonomik gelişimi hızlandırmıştır. Cumhuriyet dönemi boyunca Bilecik'te tarım, sanayi ve ormancılık alanlarında çeşitli kalkınma projeleri yürütülmüştür. Osmanlı'nın ilk topraklarının bulunduğu bu şehir, tarih turizmi açısından değer kazanmıştır. Günümüzde Söğüt'te düzenlenen Ertuğrul Gazi'yi Anma ve Yörük Şenlikleri, kentin tarihî kimliğini yaşatmaktadır. Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, yerel tarihin araştırılması ve tanıtılması açısından önemli çalışmalar yürütmektedir. Kentteki müzeler ve türbeler, tarihî kimliğin somut örneklerini oluşturmaktadır. Ertuğrul Gazi ve Osman Gazi'nin izinden gidilerek tarihî miras turizmi teşvik edilmektedir. Yerel yönetimler, tarihî dokunun korunması ve yaşatılması konusunda çeşitli projelere öncülük etmektedir. Bilecik'teki taşınmaz kültür varlıkları, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından tescillenmiştir. Modern şehirleşme sürecinde tarihî yapıların korunması bir öncelik hâline gelmiştir. Kentin tarihî belleğini yaşatmak için dijital arşiv ve veri bankaları oluşturulmaktadır. Bilecik halkı, tarihî geçmişine sahip çıkan ve onu gelecek nesillere aktarma bilincinde bir topluluktur. Ders kapsamında öğrenciler, Bilecik'in tarihî yapıları, kaynakları ve belgeleriyle doğrudan tanışma imkânı bulur. Alan gezileri ve yerinde gözlem etkinlikleriyle öğrencilerin pratik tarih bilgisi gelişir. Ders boyunca hem yazılı hem sözlü tarih çalışmaları üzerinden analizler yapılır. Öğrenciler, arşiv belgeleri ve tarihî metinler aracılığıyla tarih yazımı süreçlerini öğrenir. Yerel tarih çalışmalarının nasıl yapılacağı, kaynaklara ulaşma yolları bu dersle öğretilir. Böylece öğrenciler sadece Bilecik'in değil, yerel tarihin genel metodolojisini kavrar. Dersin sonunda öğrenciler, Bilecik'in tarihî kimliğini çok yönlü bir bakış açısıyla değerlendirebilir.				

Ders Kaynakları

KAYNAKLAR, Ahmet Cevdet Paşa – Tarih-i Cevdet, Âî Mustafa Efendi – Künhü'l-Ahbâr, Âşık Çelebi – Meşâirü'ş-Şuarâ (Bilecikli şairler bölümü), Aşıkpaşazade – Tevârih-i Âl-i Osman, Evliya Çelebi – Seyahatnâme (Bilecik Güzergâhı Bölümü), Hadîkatü'l-Vüzerâ – Mehmed Süreyya, Hoca Sadeddin – Tâcü't-Tevârih, İdris-i Bitlisi – Heşt Bihişt, Katib Çelebi – Fezeke, Kâtipzâde Mehmed – Târih-i Kâtipzâde, Kemalpaşazade – Tevârih-i Âl-i Osman, Lütfi Paşa – Tevârih-i Âl-i Osman, Mustafa Naîmâ – Târih-i Naîmâ, Neşri – Kitâb-ı Cihannümâ, Oruç Bey – Oruç Bey Tarihi, Ruşenî Mehmed Efendi – Târih-i Ruşenî, Selânîkî Mustafa Efendi – Târih-i Selânîkî, Solakzade Mehmed Hemdemî – Târih-i Solakzâde, Şükrullah – Behcetü't-Tevârih, ., ÇALIŞMA ESERLERİ, ., Abdullah Kılıç – Bilecik Şehir Tarihçiliği Üzerine Metodolojik Yaklaşım, Ahmet Şimşirgil – Kayı I: Ertuğrul'un Ocağı, Ahmet Yaşar Ocak – Bilecik'te Dini Zümreler, Ali Canip Olgunlu – Bilecik ve Kültürel Mirası, Ali Himmet Berki – Osmanlı'nın Doğuşunda Bilecik'in Rolü, Ali Osman Demirbaş – Osmanlı'nın Kuruluşunda Bilecik ve Çevresi, Ayhan Sönmez – Bilecik ve Tarihî Yapılarının Korunması, Ayşegül Alkan – Bilecik Halk Kültürü Üzerine İncelemeler, Aytekin Gültekin – Bilecik'te Zanaatkârlık ve Lonca Düzeni, Bekir Yıldırım – Bilecik ve Yörük Kültürü, Derya Aydın – Tarihî Kaynaklara Göre Bilecik Yerleşim Alanları, Emrah Altuntaş – Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Bilecik Ekonomisi, Fatih Yıldız – Bilecik'te Cumhuriyet Dönemi Modernleşme Süreci, Fatma Acun – Ahilik ve Bilecik'teki Uygulamaları, Feridun Emecen – İlk Osmanlılar ve Bilecik, Fikriye Kaya – Bilecik'te Kadın Emeği ve Aile Yapısı, Halil İnalçık – Kuruluş ve Bilecik'in Tarihî Önemi, Hasan Basri Öcalan – Tarihî Kaynaklara Göre Bilecik, Hülya Argunşah – Bilecikli Şair ve Yazarlar Üzerine Bir Değerlendirme, Hüseyin Sertoğlu – Bilecik Yerel Basını ve Tarihî Gelişimi, İbrahim Artuk – Bilecik ve Osmanlı Sikkeleri, İsmail Bilgin – Bilecik'ten Yükselen Devlet, İsmail E. Erünsal – Bilecik'te Kitap Kültürü ve Vakıf Kütüphaneleri, M. Tayyib Gökbilgin – Osmanlı Beyliği ve Bilecik, Mehmet Arslan – Ertuğrul Gazi Türbesi ve Bilecik'te Türbe Kültürü, Mehmet İpşirli – Osmanlı Beyliği'nin Doğuşu ve Bilecik, Mehmet Maksudoğlu – Osmanlı Tarihinde Bilecik'in Yeri, Mehmet Nuri Yıldız – Bilecik Tarihi, Mehmet Tütüncü – Ertuğrul Gazi ve Bilecik Fotoğraf Arşivi, Mehmet Yavuz – Bilecik ve Çevresi Üzerine Sosyo-Kültürel İnceleme, Melike Koç – Bilecik ve Çevresindeki Tarihî Mezar Taşları, Mervüt Çelebi – Ertuğrul Gazi ve Bilecik Tasavvuf Geleneği, Murat Yurtsever – Bilecik'te Yerel Yönetim Tarihi, Mustafa Küçükaşçı – Osmanlı'nın Kuruluş Coğrafyası: Bilecik ve Çevresi, Mustafa Öztürk – Bilecik'te Eğitim ve Medrese Sistemi, Mustafa Sabri Küçükaşçı – Bilecik ve Ahi Teşkilatı, Necmettin Alkan – Osmanlı Arşiv Belgelerinde Bilecik, Nesrin Sarıahmetoğlu – Bilecik ve Osmanlı'da Kadın Hayatı, Nihat Çetin – Bilecik ve Söğüt'ün Tarihî Gelişimi, Orhan Gazi Kaya – Bilecik ve Tarihî Kervan Yolları, Özge Sazak – Bilecik Mimarisinde Ahşap Kullanımı, Özlem Ermiş – Bilecik ve Osmanlı Mimarisinin İzleri, Recep Duymaz – Ertuğrul Gazi ve Bilecik Coğrafyası, Salih Günaydın – Bilecik'te Arkeolojik Yerleşim Alanları, Seda Öztürk – Bilecik'te Halk İnançları ve Ritüeller, Süheyl Ünver – Bilecik ve Osmanlı Kuruluş Devrinde Manevî Hayat, Şeref Ünal – Bilecik ve Yakın Çevresinde Yer Adları, Taner Bilgin – Anadolu Yükselirken 100'üncü Yılında Bilecik Mülakatı 5 Aralık 1920-2020, Taner Bilgin – İstanbul'un işgali sonrası Eskişehir'in ve Bilecik'in İngiliz işgalinden kurtarılması, Taner Bilgin – İtilaf Devletlerinden Son Uyarı: İstanbul-Ankara Yakınlaşması, Bilecik Görüşmesi, Taner Bilgin – Kore Savaşına Bilecik ve Çevresinden Katılanlar, Taner Bilgin – Milli Mücadele Döneminde Bilecik, Taner Bilgin – Milli Mücadele Döneminde Bilecik'te Kurulan Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri ve Faaliyetleri, Taner Bilgin – XIX. Yüzyılın İkinci Yarısı ve XX. Yüzyılın Başlarında Bilecik'te (Ertuğrul Sancağı) Ermeni Nüfus Hareketleri, Yasin Topaloğlu – Bilecik'te Cumhuriyet Öncesi Demografik Yapı, Zekeriya Türkmen – Milli Mücadelede Bilecik ve Çevresi, Zeynep Korkmaz – Bilecik Ağızları Üzerine Dilsel Araştırma

Hafta	Konu
1	Bilecik kelimesi
2	Bilecik'in Önemi
3	Eskiçağ'da Bilecik
4	Ortaçağ'da Bilecik
5	Yeniçağ'da Bilecik
6	Yakınçağ'da Bilecik
7	Cumhuriyet Döneminde Bilecik
8	Ara Sınav
9	Bilecik'in Tarihi Değerleri
10	Ünlü Bilecikliiler
11	Bilecik'in Tarihi Mekanları
12	Bilecik Gazeteleri
13	Bilecik'in Ülkemize Katkısı
14	Bilecik'in Doğal Güzellikleri
15	Bilecik Gezisi
16	Yarıyıl Sonu Sınavı

Ders İş Yüğü	Çalışma Türü / Öğretim Metotlar	Süresi (Saat)	Sayısı
Dinleme ve anlamlandırma	Ders	14	3
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme, eleştirel düşünme, soru geliştirme	Tartışmalı Ders	14	3
Önceden planlanmış özel beceriler	Özel Destek / Yapısal Örnekler	13	3
Önceden planlanmış özel beceriler	Rol Yapma / Drama	1	1
Ara Sınav 1		1	1
Kısa Sınav 1		1	1
Final		1	1
Ders İş Yüğü:		127	
AKTS (Ders İş Yüğü / 25.5):		4,98	

Program Çıktıları

1	Tarihi olayları anlamak için kronolojinin ve salt anlatının yeterli olmayacağını, farklı bilim dallarının sağlayacağı imkânlardan yararlanmak gerektiğinin farkına varmıştır.
2	Alanıyla ilgili yapılmış herhangi bir araştırmanın özgün ve bilimsel yeterlilikte bir çalışma olup olmadığı tayin edebilir.
3	Tarih disiplini ile ilgili konularda uzman ya da bilgisi olmayan dinleyicileri bilgilendirir, onlara elde ettiği bulgularla ilgili düşüncelerini açık bir biçimde yazılı ve sözlü olarak ifade eder.
4	Sosyal bilimlerin sağladığı metodolojik ve kuramsal imkanları kullanarak tetkik, tahlil ve teşhis yapabilme yeteneğine sahiptir.
5	Sahasıyla ilgi çalışmaları yetkin bir şekilde ve inisiyatif kullanarak yapabilir.
6	Araştırmaları esnasında karşılaşılabileceği engelleri nasıl aşacağını bilir ve çözümleri uygular.
7	Çalışmaları sırasında bilimsel ahlaki değerleri bir an olsun unutmadan, bunlara sadık kalır.
8	Tarihçinin sürekli çalışması ve sahasıyla ilgili yayınları takip etmesi gerektiğini bilir. Bunları takip ederken, yeni gelişmelerden ve varılan bilimsel sonuçlardan haberdar olur. Bu sayede bilimsel heyecanını sürekli canlı tutar ve akademik körelmeye maruz kalmaz.
9	Çalışmalarının sonuçlarının sadece meslektaşlarına değil, çeşitli toplumsal kesimlere de ulaşmasını sağlar.
10	Ülkenin kültürel, medeni ve millî varlığının gelişmesi için bu sonuçları azami ölçüde kullanır.
11	Bir sosyal bilimci olduğunun farkında olarak toplumla bağlarını hem mesleki, hem de insani anlamda güçlü tutar.
12	Kaynak dillerini bilir. Tarih alanında yapılmış güncel araştırmaları takip ederek yeterli düzeyde anlayabilir ve meslektaşları ile iletişim kurabilecek düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olmayı amaç edinir.
13	Tarih alanının gerektirdiği bilgisayar yazılımı ve donanımı bilgisine sahiptir; bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanır.
14	Tarih metodolojisini kullanarak, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, yorumlama ve sentez yapma becerilerine sahiptir ve alanıyla ilgili çalışmaları bağımsız veya ortak çalışma olarak yürütebilir.

Ders Öğrenme Çıktısı - Program Çıktıları (1 -5 Puan Aralığı)

Ders Öğrenme Çıktısı	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7	PÇ 8	PÇ 9	PÇ 10	PÇ 11	PÇ 12	PÇ 13	PÇ 14
Öğrenci, Bilecik'in tarih öncesinden Cumhuriyet dönemine kadar olan tarihî süreçlerini kronolojik olarak açıklayabilir.	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4
Öğrenci, Osmanlı Beyliği'nin kuruluş sürecinde Bilecik'in coğrafi ve stratejik önemini analiz edebilir.	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4
Öğrenci, Bilecik'e ait tarihî yapılar, anıtlar ve kültürel miras unsurlarını tanıyıp değerlendirebilir.	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4
Öğrenci, Bilecik'in sosyo-ekonomik yapısının tarihsel gelişimini yorumlayabilir.	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	4	5	4	5
Öğrenci, Bilecik tarihiyle ilgili birincil kaynakları kullanarak bilimsel araştırma yapabilir.	3	4	3	3	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4
Ortalama Değer	4,6	4	4,6	3,8	4,6	4	4,6	4	4,6	4	4,4	4,2	4,4	4,2